

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/7/2020
Identifikačné číslo spisu: 5314210013
Dátum vydania rozhodnutia: 28.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5314210013.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ W. M., bývajúcej v D. XXX, 2/ X. M., bývajúceho tamtiež, zastúpených JUDr. Michalom Roštárom, advokátom so sídlom v Turzovke, Pod brehom 71, proti žalovanej Obec Olešná, so sídlom v Olešnej 493, IČO: 00 314 161, zastúpenej advokátom JUDr. Milanom Ficekom, advokátska kancelária JUDr. Milan Ficek, advokát s. r. o., so sídlom v Bratislave, Žilinská 14, za účasti Okresnej prokuratúry Čadca, so sídlom v Čadci, Slovenských dobrovoľníkov 2749/12A, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Čadca, pod sp. zn. 7C/237/2014, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. apríla 2018 sp. zn. 9Co/317/2017, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Žiline z 26. apríla 2018 sp. zn. 9Co/317/2017 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 6. decembra 2016 č. k. 7C/237/2014-183 určil, že bližšie označené pozemky (orná pôda) nachádzajúce sa v katastrálnom území D., patria do bezpodielového spoluvlastníctva žalobcov 1/ a 2/ (ďalej spolu aj „žalobcov“), ktorým vzhľadom na plný úspech vo veci priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % [§ 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)].

1.1. Právne vec posúdil podľa ustanovení § 137 CSP, § 132 ods. 1, 2, § 134 ods. 1, 2, 3, 4, § 865 ods. 3, § 872 ods. 1, 2, 4 OZ, § 205 ods. 1, 2 a § 206 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) účinného do 31. decembra 1991. V podstatnom uviedol, že na strane žalobcov bol naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k predmetným pozemkom, pretože bol rozpor medzi hmotnoprávnym stavom vlastníctva, ktorý svedčil v prospech žalobcov a formálnym stavom vykazovaným na liste vlastníctva, ktorý svedčil v prospech žalovanej. Ďalej uviedol, že pre oprávnenosť držby sa vyžaduje domnelý titul, teda dôvod, od ktorého si odvodzoval držiteľ nadobudnutie vlastníckeho práva. V danej veci domnelý titul nespočíval v neplatnosti či neúčinnosti prevodu (neplatná zmluva), ale v tom, že žalobcom a okolitým vlastníkom (susedom) boli odovzdané zamerané a vyznačené pozemky, ktorých hranice rešpektovali a užívali. Žalobcovia takto odovzdaný, zameraný a vyznačený pozemok užívali od 11.

marca 1987 nerušene až do roku 1999. Odovzdanie vyznačeného pozemku na mieste samom, ktoré označené hranice rešpektovali žalobcovia, susedia, i žalovaná, bol dostatočným titulom pre to, aby držiteľ bol považovaný za oprávneného držiteľa, ktorý drží vec ako vlastnú, preto vzhľadom na odovzdanie pozemku do osobného užívania žalobcov, transformáciou osobného užívania na vlastníctvo a okolnosti držby, považoval žalobcov za dobromyseľných držiteľov od 11. marca 1987, ktorí nadobudli vlastnícke právo k pozemku vydržaním 11. marca 1997, keďže do doby oprávnenej držby treba započítať aj dobu pred 1. januárom 1992 (R 83/2002). Ich dobromyseľnosť potvrdili aj vypočítaní svedkovia.

1.2. Pokiaľ žalovaná poukazovala na to, že žalobcom bol do osobného užívania daný pozemok o výmere 475 m² a v prípade vyhovenia žaloby by vlastnili celkom 777 m², súd uviedol, že podľa skutočnej držby žalobcov je pozemok tvorený parcelami CKN XXX/X o výmere 220 m², CKN XXX/X o výmere 275 m² a CKN XXX/X o výmere 28 m², čo spolu predstavuje 525 m². Rozdiel vo výmere medzi parcelou, ku ktorej bolo zriadené právo osobného užívania a parcelami, ktoré žalobcovia skutočne držali, bol 50 m², ktorý rozdiel považoval za nepatrný s tým, že nemožno od žalobcov ako bežných ľudí očakávať, že by pri bežnej opatrnosti mohli zistiť, že v skutočnosti držia pozemok vo väčšej výmere v porovnaní s výmerou, ku ktorej im bolo zriadené právo osobného užívania. Mal za to, že žalobcovia v dobrej viere a dobromyseľne vstúpili do držby pozemku tak, ako bol v teréne vytýčený železnými kolíkmi na základe geometrického plánu a nie je možné od nich očakávať, aby postrehli rozdiel vo výmerách, keďže nie sú osobami, ktoré by boli v tomto smere odborne vzdelené.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom 26. apríla 2018 sp. zn. 9Co/317/2017 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcom priznal náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie ako i jeho právnym posúdením veci (§ 387 ods. 2 CSP).

2.1. Na tvrdenie žalovanej vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcov, že sporné pozemky nie sú spôsobilým predmetom vydržania, odvolací súd neprihliadol z dôvodu, že tento prostriedok procesnej obrany nebolo možné v odvolacom konaní použiť, keďže nebol uplatnený v konaní pred súdom prvej inštancie a odvolateľ netvrdil, že ho vtedy nemohol uplatniť bez svojej viny (§ 366 písm. d/ CSP). Napriek uvedenému krajský súd uvádza, že z rozhodnutia o pridelení pozemku do osobného užívania, dohody o zriadení práva osobného užívania, zápisnice zo šetrenia na mieste samom zo 6. mája 1987, stavebného povolenia vydaného na podklade územného rozhodnutia, ako aj kolaudačného rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že sa jednalo o pozemok určený na výstavbu rodinného domu a nie na iný účel s využitím ako poľnohospodárska pôda (§ 199 ods. 1 OZ č. 131/1982 Zb. účinného od 1. apríla 1983 do 1. januára 1992), a preto skutočnosti uvádzané žalovanou zostali v pozícii ničím nepreukázaných tvrdení, keďže sama iné dôkazy na ich preukázanie nepredložila ani neoznačila.

2.2. Ďalej cez prizmu novelizácií Občianskeho zákonníka (zákon č. 131/1982 Zb. a zákon č. 509/1191 Zb.) potvrdil správnosť právnych záverov prvostupňového súdu, že do doby, počas ktorej mal oprávnený držiteľ vec v držbe, zákon umožnil započítať aj dobu pred 1. januárom 1992. Podľa jeho názoru sa dobrá viera držiteľa musí vzťahovať aj na okolnosti, za ktorých mohlo vecné právo vzniknúť, teda aj k právnemu dôvodu (titulu), ktorý mohol mať za následok vznik práva. Pri posúdení otázky, či bol držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, je potrebné vychádzať z toho, či pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu pri každom subjekte oprávnene požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že mu vec alebo právo patrí. Tvrdenie držiteľa o tom, že mu vec patrí a že s ňou nakladá ako s vlastnou, musí byť podložené konkrétnymi okolnosťami, z ktorých možno usúdiť, že toto presvedčenie držiteľa po celú vydržačiu dobu bolo dôvodné. Oprávnená držba sa nemusí nutne opierať o už existujúci právny dôvod; postačí, aby tu bol domnelý právny dôvod (titulus putativus). Všetky uvedené skutočnosti boli vykonaným dokazovaním vo vzťahu k žalobcom preukázané (naopak nebolo preukázané tvrdenie žalovanej o neoprávnenom prihradení sporných parciel), a preto neobstojí odvolacia námietka o nesprávnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie (vrátane výmery, ktorú by mali vlastniť, keďže nedržanú, neužívanú, neohradenú časť nadobudli zrejme na základe rovnakých skutočností susedia), takisto ani o nesprávnom právnom posúdení, keďže na základe náležite zisteného skutkového stavu vec vyčerpávajúco správne právne posúdil, uzavrel odvolací súd.

2.3. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255

ods. 1 CSP a žalobcom priznal nárok na ich náhradu taktiež v plnom rozsahu, keďže aj v odvolacom konaní mali plný úspech vo veci.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP. Navrhla, aby najvyšší súd rozhodnutia nižších súdov zrušil, aby vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň sa domáhala aj náhrady trov dovolacieho konania.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP žalovaná namietala, že odvolacie rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, keďže sa odvolací súd nezaoberal viacerými jej odvolacími dôvodmi. Odvolací súd predovšetkým neskúmal rozpor s dobrými mravmi v súvislosti s rozlohou vydržaných parciel a rozlohou parcely odovzdanej do osobného užívania na základe dohody o zriadení práva osobného užívania (bližšie pozri aj bod 3.3., pozn.) a ani sa nevysporiadal s ďalej označenou súdnou judikatúrou.

3.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP žalovaná namietala nesprávne právne posúdenie veci nižšími súdmi, ktoré

(i) neskúmali dobromyseľnosť žalobcu a jeho manželky samostatne (tzn. dobromyseľnosť oboch manželov zvlášť). Súdny vo svojich rozhodnutiach používali pojem žalobcovia v množnom čísle, pričom pri skúmaní dobromyseľnosti nerozlišovali medzi jednotlivými žalobcami. V tomto ohľade poukázala na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 4Cdo/101/2003 a sp. zn. MCdo/26/2003,

(ii) vyvodili domnelý právny titul a tým aj oprávnenú držbu z toho, že žalobcom bol odovzdaný do užívania zameraný a železnými kolíkmi vyznačený pozemok. Uvedený právny názor však nemá oporu v ustálenej praxi dovolacieho súdu, keďže domnelý právny titul nemôže byť vyvodенý výlučne iba z faktického stavu užívania nehnuteľnosti. Dovolací súd v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/17/2016 už uviedol, že domnelým (putatívny) titulom nadobudnutia vlastníctva je určitá skutočnosť, ktorá má navonok znaky riadneho nadobúdacieho titulu (v súlade so zákonom zakladajúceho vznik vlastníctva), chýba pri nej ale niektorá stránka (vlastnosť, znak), ktorú pre nadobudnutie vlastníctva vyžaduje objektívne právo (napr. dedičské rozhodnutie, kúpna, či darovacia zmluva, ktoré disponujú určitými chybami, nedostatkami, ktoré spôsobujú neplatnosť tohto právneho úkonu, resp. uvádzajú niečo, čo nezodpovedá realite). V tomto ohľade podľa dovolateľky prvostupňový súd svojvoľne rozšíril dohodu o zriadení práva osobného užívania k parcele EN XXXX/XXX aj na časti parciel CKN XXX/X a XXX/X.

3.3. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP žalovaná uviedla, že v danom prípade záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu aj od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a síce, či vydržanie parciel CKN XXX/X a XXX/X s ohľadom na ich celkovú výmeru a výmeru parciel, ktoré mali užívať podľa dohody o zriadení práva osobného užívania, nebolo v rozpore s dobrými mravmi vo vzťahu k zásahom do vlastníckeho práva aktuálneho vlastníka zapísaného v katastri nehnuteľností na liste vlastníctva. Žalobcovia totiž okrem teraz vydržaných častí pozemkov v rozlohe 303 m² (z parciel CKN XXX/X a CKN XXX/X) naďalej sú de iure vlastníkmi parciel CKN XXX/X (220 m²), CKN XXX/X (220 m²) a CKN XXX/X (35 m²), teda spolu 778 m², čo predstavuje o 303 m² viac, ako mali podľa dohody o zriadení práva osobného užívania užívať. Dokonca aj pri stotožnení sa s výmerou parciel, ktoré reálne žalobcovia dnes užívajú, t.j. 523 m² by bol rozdiel medzi stavom de iure a de facto 225 m². Nezodpovedá preto pravde tvrdenie súdu, že žalobcovia reálne teraz získali len o 50 m² viac ako podľa pôvodnej dohody o zriadení práva osobného užívania.

4. Žalobcovia vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že žalovanou uvádzané dôvody dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP neobstoja a sú nedôvodné, keďže odvolací súd stotožniac sa so závermi súdu prvého stupňa (§ 387 ods. 2 CSP), z ktorých potom aj vychádzal, doplnil aj ďalšie dôvody uvedené v bodoch 9 až 11 jeho dôvodov. V súvislosti s dovolaním žalovanej podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP [bod 3.2.(i)] žalobcovia žiadali, aby sa týmto dovolacím dôvodom najvyšší súd nezaoberal, keďže v dovolaní nie je možné uplatňovať nové prostriedky procesnej obrany (§ 435 CSP). K ďalšiemu dôvodu dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP [bod 3.2.(ii)] žalobcovia uviedli, že domnelý právny titul vyplýva (aj) z dohody o zriadení práva osobného užívania k pozemku registrovanej na Štátnom notárstve v Čadci z 11. marca 1987 pod č. R II 149/87. K dovolaniu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP žalobcovia v podstatnom poukázali na odôvodnenie odvolacieho súdu, v ktorom uviedol, že žalobcovia si nad rámec riadne užívaných parciel žiadne iné neprihradili. Ostatnú výmeru, ktorú by mali vlastníť, nedržali, neužívali, neohradili a túto časť nadobudli zrejme na základe rovnakých skutočností susedia. V neposlednom rade

opakovane poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/1848/1998.

5. Okresná prokuratúra sa k dovolaniu nevyjadřila.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f/ CSP) zároveň aj dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z väd uvedených v tomto ustanovení (spôsobilých tzv. „zmätočnosť“ rozhodnutia) znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá aj jeho dôvodnosť.

7. Z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu, a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

9. Z ustanovenia § 387 ods. 3 CSP vyplýva, že odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami/námietkami uvedenými v odvolaní.

10. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súde musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súde sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

11. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami,

ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

12. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESĽP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

13. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

14. V preskúmvanej veci došlo podľa názoru dovolacieho súdu postupom odvolacieho súdu k naplneniu znakov vady podľa § 420 písm. f/ CSP spočívajúcej v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia v podstatných otázkach, od ktorých záviselo správne rozhodnutie veci.

15. Žalovaná v odvolaní (č. l. 191 a nasl. súdneho spisu) výslovne namietala, že v prípade nadobudnutia prvostupňovým súdom priznaných pozemkov žalobcami by títo okrem vydržaných pozemkov boli aj vlastníkami pozemkov zapísaných na LV XXX (475 m²), t. j. spolu by mali 778 m², čo nie je v súlade s dobrými mravmi. Inak povedané, žalovaná rozpor s dobrými mravmi v okolnostiach posudzovanej veci videla v tom, že okrem teraz vydržaných pozemkov v rozlohe 303 m² žalobcovia naďalej de iure zostali vlastníkami parciel CKN XXX/X (220 m²), CKN XXX/X (220 m²) a CKN XXX/X (35 m²), teda spolu 778 m², čo je o 303 m² viac, ako mali na základe pôvodnej dohody užívať. Žalovaná (už v dovolaní, pozn.) navyše uviedla, že aj pri stotožnení sa s výmerou parciel, ktoré reálne žalobcovia dnes užívajú, t. j. 523 m² by bol rozdiel 225 m².

15.1. Odvolací súd namietanú výhradu žalovanej v odôvodnení svojho rozhodnutia zopakoval, keď pri opise dôvodov odvolania explicitne uviedol, že „[v] prípade nadobudnutia právoplatnosti napadnutého rozsudku by boli žalobcovia okrem parciel na liste vlastníctva č. XXX o celkovej výmere 475 m² s podielovými spoluvlastníkmi pozemkov, ktorých celková výmera spolu predstavuje 778 m², čo nie je v

súlade s dobrými mravmi, nakoľko im bola pridelená parcela EN XXXX/XXX o výmere 475 m² a nie 778 m²" (bod 2 in fine odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia).

15.2. K uvedenej odvolacej výhrade žalovanej odvolací súd následne reagoval iba tak, že v bode 11. svojho odôvodnenia inter alia uviedol, že „neobstojí odvolacia námietka o nesprávnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie (vrátane výmery, ktorú by mali vlastníť, keďže nedržanú, neužívanú, neohradenú časť nadobudli zrejme na základe rovnakých skutočností susedia) ... ". Uvedené zdôvodnenie celkových vlastníckych pomerov žalobcov, resp. právom predpokladaného spôsobu nadobudnutia časti pozemkov susedmi žalobcov - a tým aj posúdenie prípadného rozporu s dobrými mravmi - je už na prvý pohľad nedostatočné a arbitrárne.

15.3. Dovolací súd rovnako skúmal, či uvedená námietka (bod 15) bola argumentačnou súčasťou procesnej obrany žalovanej aj v priebehu konania pred súdom prvej inštancie a či prípadne relevantnú odpoveď na ňu už neformuloval prvoinštančný súd. Žalovaná už na prvostupňovom pojednávaní konanom dňa 2. februára 2016 namietala, že žalobcovia si na stavbu rodinného domu kúpili len 445 m² pozemku, a ak by s vydržaním boli úspešní, mali by 777 m², čím by došlo k ich neoprávnenému obohateniu. Uvedené (číselne poopravené - kúpili 472 m² a s vydržaním by získali 778 m²) žalovaná zopakovala aj na pojednávaní 6. decembra 2016, kde explicitne uviedla, že by to bolo v rozpore s dobrými mravmi (č. l. 170 súdneho spisu). Prvostupňový súd vo svojom rozsudku vychádzal (iba) z faktického stavu „skutočnej držby žalobcov", ktorá podľa jeho názoru presahovala pôvodne získané pozemky o 50 m², ktorý rozdiel považoval súd za nepatrný (bod 20 jeho odôvodnenia). Ani prvostupňový súd neposúdil vec v tomto ohľade z pohľadu práva, ale iba faktického stavu, čo je pre zodpovedanie nastoleného problému rovnako nedostatočné.

16. Odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je pre nedostatok dôvodov uvedených v bode 15. nepreskúmateľné, a to do takej miery, že nerešpektovaním pravidla riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu došlo v konaní k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Vada tejto povahy je dôvodom, ktorý zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale zároveň aj jeho dôvodnosť. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 420 CSP, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu.

17. So zreteľom na vyššie uvedený nedostatok dôvodov napadnutého odvolacieho rozsudku dovolací súd nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie žalovanej týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP). Postupoval v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ktorá sa ustálila na názore, že v prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti ide o procesnú nesprávnosť, pri ktorej je predčasné podrobiť napadnuté rozhodnutie meritórnemu dovolaciemu prieskumu (1Cdo/166/2017, 2Cdo/88/2017, 3Cdo/146/2018, 4Cdo/191/2018, 5Cdo/29/2016, 8Cdo/70/2017).

17.1. Z rovnakých dôvodov sa dovolací súd nezaoberal druhou námietkou žalovanej, ktorou odôvodňovala zmätočnosť podľa § 420 písm. f/ CSP, a to nevysporiadanie sa s ďalej označenou súdnou judikatúrou (bod 3.1.), keďže túto judikatúru dovolateľka priradila k dovolaniu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

18. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v zmysle týchto ustanovení zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

19. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

20. Obiter dictum najvyšší súd dáva do pozornosti odvolacieho súdu, že napriek uvedenému v bode 17 bude jeho povinnosťou vysporiadať sa pri novom rozhodovaní - v rozsahu odvolacích dôvodov - aj s existujúcou súdnou judikatúrou, teda aj s rozhodnutím dovolacieho súdu 3Cdo/17/2016 [bod 3.2.(ii)], a to nie na základe povedaného na okraj (bod 20), ale pre naplnenie hlavného účelu princípu právnej istoty a dôvery v spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 49/06. III. ÚS 300/06, IV. ÚS 499/2011).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.